Anetta Buras-Marciniak

Katedra Filologii Słowiańskiej
Uniwersytet Łódzki

http://dx.doi.org/10.18778/8088-249-2.21

MUZUŁMANIE W SŁOWENII (ZARYS TEMATYCZNY)

Muzułmanie znaleźli się na ziemiach południowych Słowian w XV w. w wyniku wyniszczających wojen z chrześcijanami. Po upadku Bośni i Hercegowiny w 1463 r. powstał sandżak bośniacki, w 1470 hercegowiński, a około 1483 r. odrębny sandżak zwornicki. Po podboju ziemie słowiańskie na Bałkanach znalazły się w nowej tzn. orientalnej strefie kulturowej, w której stopniowo zaczęły zmieniać się dotychczasowe warunki życia i normy polityczne. Na islam najpierw przechodziła szlachta, aby zapewnić sobie dotychczasowe przywileje, a od XV w. proces islamizacji objął także bośniacką wieś, tym bardziej, że władcy Bośni, przytwierdzali do ziemi masy chłopskie, a islam zasady *glebae adscripti* nie uznawał. W XVI w. jednak większość ludności Bośni i Hercegowiny wyznawała chrześcijaństwo i stawiała opór władzom tureckim. Przeważająco muzułmańska stała się wieś bośniacka dopiero w XVIII w., natomiast w miastach muzułmanie posiadali przewagę już w XVI w. [Felczak, Wasilewski 1985: 205]. Sąsiedztwo ówczesnych terenów zamieszkałych przez ludność słoweńską z Bośnią sprzyjało najazdom tureckim. Były to klasyczne napady rabunkowe, najeźdźcy okradali okolicę, a ludność mordowano bądź brano do niewoli. Ten okres uważa się za najbardziej mroczny czas w historii Słowenii, który wpłynął negatywnie na postrzeganie islamu i jego wyznawców wśród Słoweńców.

Obecność islamu i muzułmanów w Słowenii można podzielić na kilku etapów:

– pierwszy, jak już zostało powiedziane, związany jest z XVI w. i najazdami armii osmańskiej na ówczesne terytorium zamieszkałe przez Słoweńców. Wydarzenia te wywołały silne, przeważnie negatywne, wspomnienia w świadomości historycznej Słoweńców. Znalazło to swoje odbicie w przejawach życia kulturalnego i społecznego, w szczególności zaś w literaturze i historii, a także w sposobie traktowania islamu i muzułmanów współcześnie;

– drugi okres miał miejsce w czasach panowania Austro-Węgier. Muzułmanie pochodzący z Bośni znaleźli się w centrum życia kulturalnego monarchii, wspólnej także dla Słoweńców;

– trzeci etap to okres jugosłowiański, który trwał od roku 1918 do odzyskania niepodległości przez Słowenię w roku 1991;

– czwarty okres związany jest z historią najnowszą, czyli wojną domową toczącą się w BiH w latach 1992–1995 oraz konfliktem na Bliskim Wschodzie, który wywołał masowa emigrację ludności muzułmańskiej z terenów objętych wojną.

1. Najazdy tureckie

W czasach najazdów tureckich większość terytorium Słowenii znajdowała się pod panowaniem Habsburgów. Słoweńcy w tym czasie nie stanowili jednolitego tworu pod względem narodowościowym i administracyjnym. W następstwie migracji mieszali się z ludnością austriacką, włoską, chorwacką i węgierską. Była to społeczność typowo chłopska, a więc w systemie feudalnym pozbawiona wszelkich praw, najuboższa, stanowiąca niziny społeczne. Turcy osmańscy po opanowaniu Bośni często wypuszczali małe oddziały wojska poza kontrolowany obszar w celach typowo łupieżczych. Ofiarami ataków przeważnie byli chłopi. Zniemczona szlachta zamykała się w swoich posiadłościach i nie interesowała się losem poddanych. Turcy mordowali i grabili wszystko, co znaleźli na swojej drodze, schwytanych do niewoli ludzi sprzedawano jako niewolników, a młodych chłopców oddawano na przeszkolenie do tzw. korpusu janczarskiego, który rekrutował się z jeńców i młodzieży siłą[1] zabranej z rodzin chrześcijańskich do szkół janczarskich. Niejednokrotnie młodzież zwerbowana w ten sposób w szeregi armii osmańskiej robiła błyskotliwe kariery wojskowe oraz polityczne na sułtańskim dworze. Najazdy tureckie miały niewiele wspólnego z islamem, ich głównym celem był łup, a nie szerzenie wiary w środowisku chrześcijańskim. Najeźdźcy wdzierali się na terytorium dzisiejszej Słowenii 70 razy, a najazdy dzielą się na trzy okresy: 1408–1483, 1491–1499, 1511–1559 [Simoniti 1990: 42; Pašić 2005: 55].

Pierwszy najazd na ziemie słoweńskie miał miejsce w roku 1408 w okolicy Metliki, jednak bardziej agresywne i częstsze napady zaczęły się od roku 1469, kiedy to 10 000 żołnierzy wdarło się przez Metlikę do Triestu, z którego zabrano do niewoli 8600 osób, a w wyniku walk 6000 straciło życie. Kolejny atak miał miejsce wiosną roku 1471, ujęto wtedy 20 000 jeńców. Do następnego najazdu doszło tego samego roku i uprowadzono około 30 000 osób. W roku 1472 trzykrotnie najeżdżano i łupiono zachodnią cześć dzisiejszej Słowenii [Simoniti 1990:

[1] Według Metina Kunta, nie zawsze proces rekrutacji przyszłych żołnierzy sułtana odbywał się niezgodnie z wolą rodziny. Badacz uważa, że „dewszine mogła być postrzegana, jako element ucisku przez większość niemuzułmańskich poddanych Osmanów, należy jednak zauważyć, ze przynajmniej niektórzy z nich uważali dewszine za dobrodziejstwo, za gwarancję uprzywilejowanego życia w służbie sułtana zamiast chłopskiego bytu w domu" [Kunt 1998: 29].

54]. W 1473 r. dostali się do Karyntii skąd wywieziono około 2000 osób. Turcy pojawili się ponownie dwa lata później (1475) i trzykrotnie tego samego roku pustoszyli ziemie słoweńskie. Kolejne ataki miały miejsce w latach 1476, 1477, 1478, do roku 1483. Podczas ostatniego najazdu zabrano do niewoli 10 000 osób [Simoniti 1990: 66–69]. Wydarzenia związane z licznymi najazdami na ówczesne terytorium zamieszkałe przez Słoweńców są przedstawione w opowiadaniu Oskara Hudelsa *Rdeči polmesec*. Bohaterką opowiadania jest dziewczynka o imieniu Urška, która straciła rodziców podczas jednego z najazdów tureckich. Cudem uratowała ją babcia, która „[...] na lastne oči je videla, kako so po hišah divjali turški roparji. Stare ljudi in tiste, ki so se jim upirali, so pobili brez usmiljenja. Prav tako dojenčke. Kar je bilo mladega in krepkega pa so odgnali s seboj. Ob odhodu so Turki vas požgali do tal“[2] [Hudels 1956: 20].

Drugi okres intensywnych najazdów rozpoczął się w roku 1491 i trwał do roku 1499. W tym czasie spalono ponad 100 wsi i wzięto do niewoli ponad 18 000 miejscowej ludności. Po trwającej 12 lat przerwie Turcy zaatakowali w roku 1511. Ostatni najazd miał miejsce zimą 1559 r., a ostateczne starcie 22 czerwca 1593 r. W bitwie pod Sziszakiem Turcy zostali pokonani przez wojsko austriackie w szeregach którego walczyli także Słoweńcy [Simoniti 1990: 96]. W konsekwencji Turcy wypowiedzieli wojnę Austrii, która zakończyła się dopiero w 1606 r. Słoweńscy chłopi po latach bezskutecznej walki z Turkami i braku jakiejkolwiek pomocy ze strony Habsburgów oraz z powodu rosnącego ubóstwa zaczęli stawiać czynny opór monarchii. Największe powstanie chłopskie miało miejsce w roku 1515 na ziemiach ówczesnej Krainy, Styrii i Karyntii. Powstańcy zniszczyli lub zajęli liczne majątki i zamki, zmuszając szlachtę do szukania schronienia w miastach. W sierpniu 1515 r. przy wsparciu armii cesarskiej powstanie krwawo stłumiono, a 161 rebeliantów zostało straconych. Powstanie to przyniosło jedynie rozczarowanie, ponieważ władza nałożyła na chłopów obowiązek przymusowej pracy i wysokie podatki, żeby pokryć wyrządzone przez nich szkody [*Enciklopedija* 1988: 45].

Burzliwy okres najazdów tureckich stanowi kanwę wielu słoweńskich powieści historycznych, określanych w literaturze słoweńskiej terminem *turška podest.* Okres ten trwa od roku 1353 do 1715, czyli wychodzi poza ramy historycznych najazdów tureckich. Powieści tego gatunku najwięcej powstało w latach 60. i 70. XIX w. oraz w pierwszych czterech dekadach XX w. Więcej niż jedną powieść napisali: Josip Jurčič, Franc Valentin Slemenik, Lea Fatur, Ivan Lah i Ivan Sivec. Cykl otwiera Juriji Kozjak powieścią *Juriji Kozjak. Slovenski janičar.* Akcja rozgry-

[2] Tłum. z języka słoweńskiego Anetta Buras-Marciniak. „Na własne oczy widziała, jak po domach szaleją tureccy bandyci. Starych ludzi oraz tych, którzy stawiali opór, zabijali bez litości. Nawet niemowlęta. Młodych i silnych uprowadzili. Wieś podpalili i zrównali z ziemią“.

wa się w latach 1464–1475. Jest to opowieść o chłopcu, który zostaje sprzedany i wcielony do korpusu janczarskiego. Po latach przybywa jako janczar w rodzinne strony i gdy dowiaduje się, że jest Słoweńcem, opuszcza szeregi tureckiego wojska i zostaje słoweńskim rycerzem. Drugą najbardziej znaną powieścią z czasów najazdów tureckich jest *Miklova Zala*, napisana przez Jakuba Sketa w roku 1884. Jest to typowy trójkąt miłosny pomiędzy: walecznym Mirko, uczciwą i szlachetną Zalą oraz podstępną Almirą, która zdradza Turkom ukryte wejście do obozu. Turcy łapią Mirka, a w zamian za jego wolność wywożą piękną Zalę na sułtański dwór. Po siedmiu latach Zala ucieka z niewoli do domu i w ostatniej chwili przerywa uroczystość zaślubin Mirka z Almirą.

Tematyka związana z islamem była także poruszana przez poetów. Największy słoweński poeta France Prešeren (1800–1849) jako pierwszy poruszył wątek muzułmański w poezji w utworze *Turjaška Rozamunda*, opowiadającym historię Bośniackiej muzułmanki Lejli, która przeszła na chrześcijaństwo. Wśród poetów słoweńskich nie brakuje także fascynacji islamem. Anton Aškerc, przedstawiciel słoweńskiego realizmu, ze szczególną sympatią odnosił się do spraw Oientu. Urodził się w 1856 r. w Globokem pri Rimskih Toplicach. Po skończeniu gimnazjum wstąpił do seminarium duchownego w Mariborze, jednak wybór ścieżki życiowej nie był trafny. Aškerc nigdy nie odnalazł się w pracy duszpasterskiej. Jego zachowanie budziło kontrowersje wśród zwierzchników, co w końcu doprowadziło do postawienia Aškerca przed sądem kościelnym. W 1912 r. przeszedł na emeryturę i aż do śmierci pracował jako archiwista w Lublańskim archiwum. Twórczość jego obejmuje liczne ballady i romanse o zróżnicowanej tematyce. Jeżeli chodzi o poezję związaną z islamem, to jedna część utworów opowiada o najazdach tureckich na terytorium Słowenii jak np. utwory *Vaška Lipa, Kralj Matjaž* i m.in. *Janičar.* Druga cześć utworów „muzułmańskich", które powstały po powrocie poety z podróży po tzw. Oriencie, dotyczy islamu i jego wyznawców. Wypowiada się z sympatią o muzułmanach i z fascynacją o islamie. Najważniejsze utwory o tej tematyce to m.in.: *Čaša nesmrtnosti* (zaczyna się surą z Koranu), *Mohamedanki, V Husred begovi džamiji, Mujezin, Po Bosforu.*

W XVII w. zakończyły się nękające naród słoweński najazdy tureckie. Od tej pory kontakty z wyznawcami islamu były sporadyczne i miały raczej charakter handlowy. W okresie od XVI w. do niemalże XIX w. Turcy byli postrzegani jako jedyni wyznawcy islamu, gdyż religii tej nie kojarzono z żadnymi innymi nacjami.

2. Austro-Węgry

W czasach panowania monarchii austrowęgierskiej muzułmanie z BiH mieli bezpośredni kontakt z chrześcijańską kulturą europejską, która wywarła ogromny wpływ na młodych muzułmanów i ewoluowała w kulturze BiH. Zarówno Słoweńcy jak i Bośniacy znaleźli się w orbicie tych samych wpły-

wów, stanowiąc wspólnotę w obrębie jednej monarchii. Okupacja przez Austro-Węgry Bośni i Hercegowiny nastąpiła w roku 1878, z zastrzeżeniem, że prawa suwerenne nad tą prowincją zachowuje nadal sułtan. Mimo tych zapowiedzi władze austrowęgierskie spotkały się z silnym oporem rdzennych mieszkańców. Od lipca 1878 do października trwał opór ludności przeciwko okupacji kraju. Szczególnie zacięcie walczyła ludność muzułmańska. Bośnia była w swych działaniach osamotniona, co szybko doprowadziło do kapitulacji Sarajewa 19 sierpnia 1878 r. Nowa władza była swoistym szokiem dla bośniackich muzułmanów, którzy po 415 latach utracili kontakt z Turcją. Wiele osób zdecydowało się na emigrację do Turcji, zwłaszcza po roku 1881, kiedy zaczęto powoływać bośniackich mężczyzn do austrowęgierskiego wojska. Ivo Andrić w powieści *Most na Drinie* opisuje przybycie nowej władzy do BiH oraz mobilizację do carskiego wojska tak:

> Nowe władze ogłosiły w tym roku pobór rekruta na terenie Bośni i Hercegowiny. Fakt ten wywołał trwogę w narodzie, osobliwie wśród Turków. Pięćdziesiąt lat temu, gdy Sułtan zaprowadził pierwszy nizam, regularne wojsko na modłę europejską umundurowane, wyćwiczone i wyposażone, wzniecili powstanie i toczyli istne krwawe potyczki, jako że nie chcieli włożyć uniformów giaurskich i pasów, które krzyżowały się na piersiach tworząc nienawistny symbol krzyża. A teraz musieli włożyć to samo znienawidzone „ciasne ubranie", i to w służbie obcego cesarza innej wiary. [Andrić 1956: 148]

Według niektórych danych, do roku 1914 wyemigrowało z Bośni do Turcji ponad 150 000 muzułmanów [Pašič 2005: 67]. Po wybuchu I wojny światowej utworzono w Bośni 4 pułki, z czego największym uznaniem cieszył się 2 pułk BiH (składał się z 5 batalionów), który podczas działań wojennych zdobył 42 złote medale uważane za najwyższe odznaczenie za odwagę w armii austro-węgierskiej [Pašić 2005: 71]. W miejscowości Long pod Magnartom stoi monument upamiętniający walkę Bośniackich żołnierzy z okupantem. Przedstawia dwóch żołnierzy: bośniacko-hercegowińskiego (z fezem na głowie) i strzelca górskiego. Tam też znajdował się pierwszy i jedyny meczet w Słowenii. Został zbudowany przez muzułmańskich żołnierzy, Bośniaków, członków armii austro-węgierskiej. Kiedy świątynia dokładnie została zbudowana nie wiadomo, ale przypuszcza się, że została oddana do użytku wiernych w roku 1917. Podstawowym materiałem budowlanym było drewno, z zewnątrz była pobielona wapnem. Po wojnie meczet został rozebrany przez okolicznych mieszkańców, do których należała ziemia skonfiskowana przez armię. Prawdopodobnie władze uznały, że meczet był tylko tymczasowym miejscem kultu[3].

---

[3] http://www.logpodmangartom.si/Vojasko_pokopalisce.php (18.04.16).

3. Od Jugosławii do Słowenii

Do roku 1918 muzułmanie nadal niezbyt chętnie przesiedlali się do Słowenii, wybierając, jak już zostało powiedziane, Turcję na miejsce docelowej emigracji. Sytuacja zmieniła się wraz z powstaniem Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców, a następnie Jugosławii. Pierwsza liczebnie większa grupa emigrantów muzułmańskich przybyła do Słowenii w latach 1918–1941. Po II wojnie światowej z przyczyn ekonomicznych przybywali kolejni emigranci zarobkowi przede wszystkim z Bośni, dlatego też większość muzułmanów mieszkających w Słowenii ma pochodzenie bośniackie. Pod koniec lat 60. XX w. do Słowenii przybywali muzułmanie z Macedonii i Kosowa. Mozaikę dopełnili muzułmanie pochodzący z innych krajów: Turcji, Grecji, Bliskiego Wschodu. W czasach Jugosławii (1918–1991) w ideologii komunistycznej tożsamość religijna nie miała prawa istnieć. Poszczególne ugrupowania religijne nie spotkały się z aprobatą władz. Dopiero po upadku komunizmu zmienił się stosunek do religii.

Ruchy migracyjne wewnątrz Jugosławii przybrały na sile po II wojnie światowej z powodu industrializacji przemysłu. W latach 1948–1953 miejsce zamieszkania zmieniało około 250 000 ludzi rocznie, a w latach 1953–1961 liczba ta uległa podwojeniu. W Jugosławii dochodziło do dwóch typów relokacji: wewnątrz kraju i migracje zagranicę, które nasiliły się w roku 1965 po otwarciu granic przez Jugosławię. Do roku 1961 wyemigrowało z BiH 320 015 mieszkańców, w roku 1971 było ich już 460 052 [Pašič 2005: 95]. Przesiedlali się najczęściej do Słowenii i Chorwacji, emigracja poza Jugosławię prowadziła do Austrii, Niemiec i Szwajcarii. W roku 1961 do Lublany przesiedliło się 2620 obywateli BiH, dziesięć lat później 5862 osób. Ogólnie w roku 1971 w Słowenii liczba osób pochodzenia bośniackiego wynosiła 20 129. Jaki był odsetek muzułmanów pośród nowoprzybyłych do Słowenii ciężko dziś oszacować, ale prawdopodobnie stanowili zdecydowaną większość. Muzułmanie w latach 80.tych ubiegłego stulecia stanowili ogółem 9,7% emigrantów w Słowenii, z czego 78,8% przybyło z BiH, inni pochodzili z Kosowa, Czarnej Góry i Macedonii. Według spisu ludności z roku 1991 (z ostatniego spisu przed rozpadem Jugosławii) wynika, że w Słowenii żyło 29 719 muzułmanów, dwa razy więcej niż w roku 1981. Natomiast powszechny spis ludności z roku 2002 wskazuje, że w tym czasie w Słowenii było 47 488 muzułmanów. W roku 2002 liczba ludności w Słowenii wynosiła 1 964 036, z czego katolików było 1 135 626, osób wyznających islam 47 488, prawosławnych 45 908, Protestantów 16 135 itp. Zatem muzułmanie już wtedy stanowili drugą co do wielkości grupę wyznaniową Słowenii.

Tabela1. Miasta słoweńskie, w których żyło najwięcej muzułmanów wg spisu ludności w latach 1991 i 2002

Miasto	Muzułmanie 1991	Muzułmanie 2002
Lublana	9 598	13 268
Jesenice	4 040	3 885
Koper	2 472	2 036
Maribor	2 460	2 337
Velenje	2 417	2 895
Trbovlje	1 806	1 192
Celje	1 441	1 225
Mangeš	1 112	186
Domžale	1 112	749

Źródło: [Pašić 2005].

W spisie ludności z roku 2011 (i kolejnych) nie zebrano danych na temat przynależności religijnej obywateli Słowenii. Natomiast uwzględniono informacje dotyczące mieszkańców państwa z podziałem na kraj pochodzenia. Przyjmując tezę, że większość osób pochodzących z Bośni i Hercegowiny są wyznawcami islamu, można na podstawie spisów ludności sporządzonych w latach 2011–2015 zauważyć tendencję wzrostową populacji bośniackiej (muzułmańskiej) na terenie Słowenii.

Tabela 2. Spisy ludności w Słowenii w latach 2011–2015

Liczba mieszkańców	2011	2012	2013	2014	2015
Słowenia (razem)	2 050 189	2 055 496	2 058 821	2 061 085	2 062 874
Pochodzących z Bośni i Hercegowiny	38 836	39 255	41 256	43 250	44 885

Źródło: http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp.

4. Historia najnowsza

Pierwsze spotkanie muzułmańskiej społeczności w Słowenii odbyło się w prywatnym mieszkaniu Derviša Sivića w Lublanie w roku 1963. Cztery lata później w roku 1967 formalnie powstał oddział Wspólnoty Islamskiej w Słowenii, a jego przewodniczącym został Adil Begović. Najstarszym miejscem kultu jest obiekt w Lublanie, który został otwarty w roku 1981, drugi powstał w roku

1988 w Jesenicah, gdzie według spisu z roku 2002 muzułmanie stanowią 18% ludności gminy [Pašić 2005: 96–106]. Islamska wspólnota została zarejestrowana w urzędzie odpowiadającym za organizacje religijne Słowenii w 1976 r. Najwięcej zrzeszonych osób jest pochodzenia bośniackiego, następnie są to Albańczycy, Macedończycy, Turcy i inni (zwłaszcza Arabowie, którzy przybyli jeszcze za czasów Jugosławii oraz emigracja najnowsza), i są to prawie wyłącznie sunnici. Muzułmanie w Słowenii zrzeszyli się, jako samodzielna organizacja, w roku 1994, odłączając się od Chorwacji. Większość muzułmanów około 36% mieszka w Lublanie i okolicy, w Jesenicah (8%), w Koprze (6%) i Mariborze (5%) [Pašić 2005: 107–108]. Wspólnota od wielu lat stara się o wybudowanie w Lublanie meczetu. Pozwolenie na jego budowę uzyskali po 35 latach oczekiwań. Muzułmańskie centrum kultury w Lublanie jest aktualnie w budowie, oprócz długo wyczekiwanego meczetu, będą się tam znajdowały sale wykładowe, sklepy, restauracje. Oddanie Centrum do użytkowania jest planowane na rok 2017.

Struktura organizacyjna i instytucjonalna muzułmanów w Słowenii ewoluowała pod wpływem Muzułmańskiej Wspólnoty Bośni i Hercegowiny i nie istniałaby bez wsparcia Wspólnoty muzułmańskiej BiH, zarówno w czasach panowania Austro-Węgier, jak i później Jugosławii. Po rozpadzie Federacji w 1991/1992 upadła także główna organizacja zrzeszająca wszystkich muzułmanów Jugosławii. W 1994 r. muzułmanie słoweńscy przyłączyli się do nowoutworzonej Muzułmańskiej Wspólnoty Bośni i Hercegowiny, na czele której stoi dr Nedžad Grabus.

Przedstawiony zarys tematyczny stanowi jedynie wstęp do szerszych badań nad omawianą problematyką. W artykule nie zostały poruszone wszystkie istotne kwestie – niekiedy konfliktogenne – dotyczące mniejszości muzułmańskiej w Słowenii. Zostaną one omówione w kolejnych artykułach dotyczących grup mniejszościowych w Słowenii.

LITERATURA

[Andrić 1956] – I. Andrić, *Most na Drinie*, Biblioteka Ludowa, Łódź.
[Felczak, Wasilewski 1985] – W. Felczak, T. Wasilewski, *Historia Jugosławii,* Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław.
[Hudels 1956] – O.Hudels, *Rdeči polmesec,* Zložba Obzorja, Maribor.
[Kunt 1998] – M. Kunt, *Sulejman Wspaniały i jego czasy. Imperium osmańskie we wczesnej epoce nowożytnej*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław.
[Pašić 2005] – A. Pašić, *Islam in muslimani v Sloveniji*, Založba Učila international, Tržič.
[Simoniti 1990] – V. Simoniti, *Turki so v deželi že*, Mohorjeva Družba, Celje.
[*Enciklopedija* 1988] - *Enciklopedija Slovenije,* Band 12 (Eintrag *Slovenski kmečki upor*), Mladinska Knjiga, Ljubljana, s. 45.
http://www.logpodmangartom.si/Vojasko_pokopalisce.php (18.04.16).
http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp

Anetta Buras-Marciniak

MUSLIMS IN SLOVENIA (A THEMATIC OUTLINE)

(Summary)

The presence of Islam in Slovenia can be divided into several stages. The first one can be traced back to the 16th century and the Ottoman raids on the territory inhabited back then by Slovenians. These events led to a strong (mostly negative) impression in the historical consciousness of Slovenians, which in turn left its mark on other manifestations of social and cultural life, especially in literature and history, as well as in the way Islam and Muslims are treated currently. The second period took place during the reign of the Austro-Hungarian Empire when the Muslims originating from Bosnia found themselves at the center of the cultural life of the monarchy, common also for the Slovenes. The third stage is the Yugoslav period, which lasted from 1918 to 1991 when Slovenia regained its independence. The fourth period is related to recent history, i.e. the civil war raging in Bosnia and Herzegovina in the years 1992–1995, as well as the Middle East conflict, which caused a mass emigration of the Muslim population from areas affected by the war. All these periods of presence of Muslims in Slovenia are discussed and analyzed in the paper.